

Старогръцка литература

2020/2021

За курса

Курсът по Старогръцка литература за Новогръцка филология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ е едносеместриален, с 2 ч. лекции и 2 ч. упражнения седмично. Задачата е да се направи въведение в тази дисциплина, като бъдат представени основните жанрове, чрез които се осъществява тази литература и авторите, които творят чрез тях. Предполага се, че студентите ще се запознаят с някои от най-четените ѝ произведения, които оказват влияние върху европейската и световна литература и словесна култура през следващите векове, включително и до днес.

Чрез лекциите студентите ще бъдат запознавани с общите черти на жанра, по-важните факти от творческата биография на авторите и характера на отделните произведения. Ще се обръща внимание и на културната и обществена обстановка през епохата, в която са били създавани.

Чрез упражненията студентите ще се запознават непосредствено с текста на произведенията. Очаква се да ги четат в български превод и да правят кратки резюмета на прочетеното – от 1 до 6 стр., в зависимост от размера и важността на дадения текст.

Лекциите и произведенията, които трябва да бъдат четени и резюмирани, ще се изпращат на студентите по електронната поща и чрез системата „Мудъл“. Наред с това студентите ще получават и други материали: лекции и изследвания на преподавателя по същите теми от предишни години, книги на други изследователи на литературата, справочници. Запознаването с допълнителните материали (извън лекциите за този семестър и произведенията за упражнение) ще бъде препоръчително и желателно, но не задължително.

Желателно е изпитът да се проведе присъствено. В такъв случай той ще се състои в разговор по една от темите на лекциите. Освен това ще бъдат зададени въпроси относно преподадените чрез лекциите литературни факти и съдържанието на четените и резюмирани произведения.

Теми на лекциите

(в течение на работата са възможни някои промени)

1. Общо описание на старогръцката литература. Какво е тя?

Поезия

2. Легенди за преобладаващата поезия. Тракийските и малоазийски певци, музиканти и основатели на мистериални култове - Орфей, Тамирис, Марсий, Олимп и

др. Музиканти от останалата част на Егейския и средиземноморския басейн и континентална Гърция: Музей, Амфион, Олен, сибилите. Легенди за древни философи, историци и религиозни водачи: Хермес-Тот, Санхуниатон, Зороастър.

3. Троянски цикъл. Легенди за троянската война. Загубените поеми за войната - свидетелствата на Аполодор и Прокъл

Епос

4. Омир – легенди и свидетелства. Певците в „Одисея“. Сведенията у Херодот и Тукидид. „Животът на Омир“ от Псевдо-Херодот.

5. Омировият текст. „Илиада“ и „Одисея“. Сведения за първото записване на Омировите поеми. Приписвани произведения освен „Илиада“ и „Одисея“. Фабула и литературни особености на поемите.

6. Хезиод. Сведения за живота му – „Дела и дни“ и други източници. „Теогония“ и „Дела и дни“. Произведенията на Хезиод като митологична енциклопедия и ръководство за живот.

Лирика

7. Понятие за лирика. Жанрове и разпространение. Най-влиятелните лирици. Оцеляването на текстовете им.

Драма

8. Възникване на театъра и драмата – първи трагици. Организация на театралните представления. Понятие за трагедия. Аристотеловият възглед за трагедия.

9. Есхил, Софокъл и Еврипид. Сведения за живота им. Оцелели произведения. Разликите в творчеството им.

10. Комедия. Понятие за смешно. Аристотеловите сведения за началата на комедията. Аристофан. Сведения за живота му. Оцелелите комедии – теми. Смешното у Аристофан.

11. Новата комедия. Промените в историческата обстановка. Отлики в сравнение със старата. Менандър – сведения за живота и оцелелите произведения. Новата комедия като предшественик на романа.

Проза

12. Историография. Поезията като източник на исторически сведения. Исторически произведения в мерена реч. Предхеродотовата историография в проза. Херодот – сведения за живота му. „Историята“

13. Реторика. Термините: красноречие, ораторска проза и реторика. Ораторското слово в поезията. Реторика и софистика през V в. пр. Хр. Ораторите през IV в. Реторическото образование.

14. Философия. Началата на философията. Сведенията на Аристотел за развитието на философската мисъл. Досократици. Сократ и неговото общество. Платоновите диалози.

15. Платон и Аристотел за класическата гръцка литература. Заключение.